

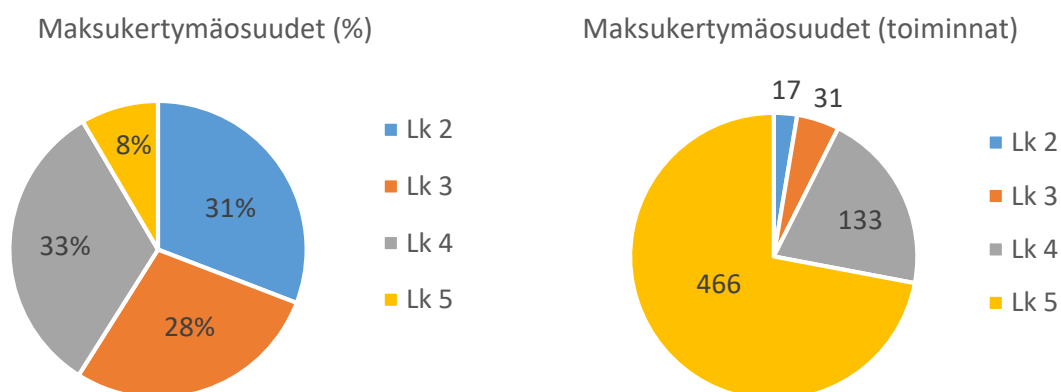
HE 183/2022 vp, liite ympäristöministeriön ympäristövaliokunnalle 21.11.2022 lisäselvityspyyntöön antamaan vastaukseen

Ympäristöministeriö täydentää 21.11.2022 antamaansa vastausta ympäristövaliokunnan lisäselvityspyyntöön koosteella lakiehdotuksen mukaan ympäristövahinkomaksuvelvollisista (vuosittainen maksu) jätteen käsittelytoiminnoista ja kaatopaikoista siltä osin kuin ne ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaan kuuluvat valtion valvontaviranomaisen valvomaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaan toimintaan sekä arviolla ko. toimintaa koskevista maksukertymistä ja maksujen jakautumisesta.

Kaikista valtion valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvista, ehdotetun lain mukaista vuosittaista ympäristövahinkomaksua maksavista toiminnoista (yhteensä noin 2 160 kpl) arviolta 30 % (noin 650 kpl) edustaa jätehuoltotoimialaa (jätteiden käsittely, kaatopaikat sekä yhdyskuntajätevesien puhdistaminen). Niiden lisäksi noin 290 jätehuollon toimintaa on lakiluonnoksessa suljettu maksuvelvollisuuden ulkopuolelle 6 §:n 3 momentin mukaisesti.

Ympäristövahinkomaksujen maksukertymä jätehuoltotoimialalla vastaisi runsasta kolmasosaa (37 %) kaikista valtion valvontaviranomaisen valvomien toimintojen vuosimaksuista.

Jätehuoltotoimialan maksukertymästä noin 60 % olisi peräisin vaarallisten jätteiden käsittelystä sekä vaarallisen jätteen kaatopaikkatoiminnasta (maksuluokat 2 ja 3, yhteensä 48 toimintaa). Maksuluokkaan 4 kuuluisi yhteensä noin 133 toimintaa ja niiden osuus jätehuoltotoimialan maksukertymästä olisi 33 %. Valtaosa toiminnoista eli yhteensä noin 466 toimintaa kuuluisi maksuluokkaan 5. Maksuluokan 5 toimintojen osuus alan maksukertymästä olisi 8 %. Tarkempi kuvaus toimintojen arvioiduista määristä ja yhteenlasketuista vuosimaksukertymistä (toiminnoittain ja maksuluokittain) esitetään tämän muistion lopussa. Tarkastelusta on jätetty pois maksuluokkaan 1 kuuluva malmien tai mineraalien kaivamiseen liittyvä toiminta.

Kuva. Jätehuoltotoimialan suhteelliset (rahamääräiset) ja lukumääräiset maksukertymäosuudet maksuluokittain.

Hallituksen esityksessä 183/2022 vp arvioidaan, että jätteen käsittelyyn kohdistuvaa maksutaakkaa ei voida pitää kokonaisuutena arvioituna kohtuuttomana toimialalla harjoitettavaan toimintaan liittyvät ympäristöriskit huomioon ottaen. Tämä ja vaatimus yhdenvertaisuudesta ympäristövahinkomaksun perusteiden määrittämisessä edellyttävät, että jätteen käsittelytoimintaan kohdistuisi velvollisuus maksaa ympäristövahinkomaksua samoin perustein kuin muihinkin maksun piirissä oleviin toimintoihin liitteen 1 maksuluokkajaottelun mukaisesti (hallituksen esitys, s. 99). Vaikka jätteenkäsittelyllä edistetään ympäristönsuojelullisia tavoitteita, toiminta on ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavaa. Useissa toissijaisen vastuun piiriin tulneissa tapauksissa on ollut mukana jätteenkäsittely.

Ympäristövahinkomaksuvelvolliset toiminnot ja arvio yhteenlasketuista vuosimaksukertymistä maksuluokittain, jätehuoltoala

[A. Maksuluokka 1 30 000 euroa]

Vain malmien tai mineraalien kaivamiseen liittyviä toimintoja.

B. Maksuluokka 2 20 000 euroa

Toiminta	Toimipaikkoja	Vuosimaksut yhteensä €
Jätteenkäsittely	4	80 000
Kaatopaikka	13	260 000

2. JÄTTEIDEN AMMATTIMAINEN TAI LAITOSMAINEN KÄSITTELY

Kaatopaikka, johon tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai jonka kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkaa, ja toiminnassa käsitellään tai varastoidaan vaarallisia jätteitä, [ei kuitenkaan kohdassa A. tarkoitettu toiminta.]

C. Maksuluokka 3 10 000 euroa

Toiminta	Toimipaikkoja	Vuosimaksut yhteensä €
Jätteenkäsittely	29	290 000
Kaatopaikka	2	20 000

2. JÄTTEIDEN AMMATTIMAINEN TAI LAITOSMAINEN KÄSITTELY

Vaarallisten jätteiden käsittely, kun kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman seuraavista toiminnoista:

- biologinen käsittely
- fysikaalis-kemiallinen käsittely
- yhdistäminen tai sekoittaminen ennen:
- jätteiden käsittelyä jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa, tai
- tässä kohdassa C. alakohdassa 2. lueteltuja muita toimintoja
- uudelleenpakkaaminen ennen:

- jätteiden käsittelyä jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa, tai
 - tässä kohdassa C. alakohdassa 2. lueteltuja muita toimintoja
 - liuottimien talteenotto tai regenerointi
 - muun epäorgaanisen materiaalin kuin metallien tai metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto
 - happojen tai emästen regenerointi
 - pilaantumisen torjumiseksi käytettyjen aineiden hyödyntäminen
 - katalyyttien ainesosien hyödyntäminen
 - öljyn uudelleenjalostaminen tai muu uudelleenkäyttö
 - maanvarainen allastaminen
- ei kuitenkaan kohdassa [A. tai] B. tarkoitettu vaarallisten jätteiden käsittelytoiminta

D. Maksuluokka 4 2 700 euroa

Toiminta	Toimipaikkoja	Vuosimaksut yhteensä €
Jätteenkäsittely	81	218 700
Kaatopaikka	52	140 400

11. JÄTTEIDEN AMMATTIMAINEN TAI LAITOSMAINEN KÄSITTELY SEKÄ JÄTEVESIEN KÄSITTELY

- a) Jätteiden käsittely jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa
- b) Ruhojen tai eläinperäisen jätteen loppukäsittely tai kierrätys käsittelykapasiteetin ylittäessä 10 tonnia vuorokaudessa
- c) Teollisuuden päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisen direktiivilaitoksen jätevesien erillinen jätevedenpuhdistamo, joka ei kuulu yhdyskuntajätevesien käsittelystä annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY soveltamisalaan
- d) Muiden kuin vaarallisten jätteiden loppukäsittely, kun kapasiteetti ylittää 50 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:
- biologinen käsittely
 - fysikaalis-kemiallinen käsittely
 - jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten
 - kuonan ja tuhkan käsittely
 - metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat
- e) Muiden kuin vaarallisten jätteiden hyödyntäminen tai hyödyntämisen ja loppukäsittelyn yhdistelmä, kun kapasiteetti ylittää 75 tonnia vuorokaudessa, mukaan luettuna yksi tai useampi seuraavista toiminnoista ja lukuun ottamatta yhdyskuntajätevesien käsittelystä annettuun neuvoston direktiiviin 91/271/ETY kuuluvia toimintoja:
- biologinen käsittely
 - jätteen esikäsittely polttoa tai rinnakkaispolttoa varten
 - kuonan ja tuhkan käsittely
 - metallijätteen käsittely leikkureilla, mukaan lukien sähkö- ja elektroniikkalaiteromu sekä romuajoneuvot ja niiden osat

Jos ainoa jätteidenkäsittelytoiminta on anaerobinen käsittely (määdätys), tämän toiminnan kapasiteettia koskeva raja-arvo on 100 tonnia vuorokaudessa

f) Kaatopaikat, joihin tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia muuta kuin vaarallista jätettä, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja

g) Vaarallisen jätteen väliaikainen varastointi, johon ei sovelleta säännöstä 11. f) kaatopaikasta, johon tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai jonka kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkaa, jos väliaikainen varastointi tapahtuu ennen seuraavan luettelon mukaista toimintaa, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia lukuun ottamatta väliaikaista varastointia keräilyn aikana paikassa, jossa jäte tuotetaan:

— Jätteiden käsittely jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa

— Vaarallisten jätteiden käsittely, jonka kapasiteetti ylittää 10 tonnia vuorokaudessa ja joka sisältää yhden tai useamman seuraavista toiminnoista:

— biologinen käsittely

— fysikaalis-kemiallinen käsittely

— yhdistäminen tai sekoittaminen ennen:

— jätteiden käsittelyä jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa, tai

— tässä vaarallisten jätteiden käsittelyä koskevassa kohdassa lueteltuja muita toimintoja

— uudelleenpakkaaminen ennen:

— jätteiden käsittelyä jätteenpolttolaitoksissa tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksissa, joiden kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta ylittää 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta ylittää 10 tonnia vuorokaudessa, tai

— tässä vaarallisten jätteiden käsittelyä koskevassa kohdassa lueteltuja muita toimintoja

— liuottimien talteenotto tai regenerointi

— muun epäorgaanisen materiaalin kuin metallien tai metalliyhdisteiden kierrätys tai talteenotto

— happojen tai emästen regenerointi

— pilaantumisen torjumiseksi käytettyjen aineiden hyödyntäminen

— katalyyttien ainesosien hyödyntäminen

— öljyn uudelleenjalostaminen tai muu uudelleenkäyttö

— maanvarainen allastaminen

— Kaatopaikat, johon tuodaan enemmän kuin 10 tonnia jätettä vuorokaudessa tai joiden kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 25 000 tonnia, lukuun ottamatta pysyvän jätteen kaatopaikkoja

— Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia

h) Vaarallisen jätteen maanalainen varastointi, kun kokonaiskapasiteetti on enemmän kuin 50 tonnia

E. Maksuluokka 5 200 euroa

Toiminta	Toimipaikkoja	Vuosimaksut yhteensä €
Jätteenkäsittely	261	52 200
Kaatopaikka	23	4 600
Yhdyskuntajäteveden puhdistamo	182	36 400

13. JÄTTEIDEN AMMATTIMAINEN TAI LAITOSMAINEN KÄSITTELY SEKÄ JÄTEVESIEN KÄSITTELY

a) Sellaisen jätteenpolttolaitoksen tai jätteen rinnakkaispolttolaitoksen toiminta, jonka kapasiteetti muiden kuin vaarallisten jätteiden osalta alittaa 3 tonnia tunnissa ja vaarallisten jätteiden osalta alittaa 10 tonnia vuorokaudessa

b) Muu kuin teollisuuden päästöistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisen direktiivilaitoksen jätevesien erillinen jätevedenpuhdistamo, joka ei kuulu yhdyskuntajätevesien

- käsittelystä annetun neuvoston direktiivin 91/271/ETY soveltamisalaan, ja jossa käsitellään maksuvelvollisten, mutta ei direktiivin 2010/75/EU mukaisten laitosten prosessijätevesiä
- c) Yhdyskuntajätevesien käsittely ja johtaminen, kun kyse on asukasvastineluvultaan vähintään 100 henkilön jätevesien käsittelemisestä
- d) Kaivannaisjätteen jätealue
- e) Kaatopaikka, mukaan lukien pysyvän jätteen kaatopaikka ja vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka
- f) Pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on vähintään 50 000 tonnia vuodessa
- g) Laitos tai paikka, jossa käsitellään muualla syntyneitä vaarallista jätettä ammattimaisesti tai laitosmaisesti tai jätevesien käsittely, ei kuitenkaan seuraava toiminta:
- kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastointipaikka, jonka varastointikapasiteetti on enintään 50 tonnia
 - autopurkamo
- h) Muu kuin yllä a ja d—g alakohdissa tai seuraava jätelain soveltamisalaan kuuluvan jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista ja jossa käsitellään jätettä vähintään 20 000 tonnia vuodessa:
- alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka
 - pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa
 - kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastointipaikka, jonka varastointikapasiteetti on enintään 50 tonnia
 - autopurkamo
 - laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa

Kertamaksulliset

400 euroa

Toiminta	Toimipaikkoja	Vuosimaksut yhteensä €
Jätteenkäsittely	4	1 600
Kaatopaikka	-	-

11. JÄTTEIDEN AMMATTIMAINEN TAI LAITOSMAINEN KÄSITTELY SEKÄ JÄTEVESIEN KÄSITTELY

- a) Alle 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle mitoitettu maankaatopaikka
- b) Pilaantumattoman maa-ainesjätteen, betoni-, tiili- tai asfalttijätteen tai pysyvän jätteen muu käsittely kuin sijoittaminen kaatopaikalle, kun käsiteltävä määrä on alle 50 000 tonnia vuodessa
- c) Kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen vaarallisen jätteen varastointipaikka tai vaaralliseksi jätteiksi luokiteltavien romuajoneuvojen tai käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastointipaikka, jonka varastointikapasiteetti on enintään 50 tonnia
- d) Autopurkamo
- e) Laitos, jonka ruhojen tai eläinperäisen jätteen käsittelykapasiteetti on enintään 10 tonnia vuorokaudessa
- f) muu kuin a—e alakohdassa tai liitteen 1 kohdan E alakohdan 13 kohdassa a) tarkoitettu jätteen käsittely, joka on ammattimaista tai laitosmaista ja jossa käsitellään jätettä alle 20 000 tonnia vuodessa